

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ตามหลักสูตรพระราชสาส์นกระทรวงศึกษาธิการ

โดยใช้การถอดบทเรียนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เล่มที่ 4 เรื่อง การออมและการลงทุน

นางอมรัตน์ ภูมิประหมั่น

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองปทุมธานี

เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

คำนำ

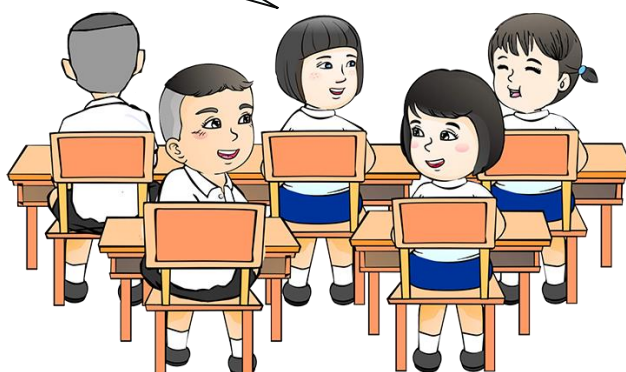
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรพระราชสาธิตกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้ในการถอดบทเรียนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จัดทำเพื่อให้นักเรียนเข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ารวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรพระราชสาธิตกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้ในการถอดบทเรียนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เล่มที่ 4 เรื่อง การออมและการลงทุน เนื้อหาเล่มนี้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ ความหมายและความสำคัญของการออมและการลงทุน ประเภทของการออมและการลงทุน ปัจจัยที่กำหนดการออมและการลงทุน สาเหตุของการลดลงของเงินออม ภาคครัวเรือน การบริหารจัดการเงินออมและการลงทุนภาคครัวเรือน

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรพระราชสาธิตกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้ในการถอดบทเรียนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จนบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดี

นางอมรรัตน์ ภูมิประหมั่น

ตั้งใจเรียนด้วยนะเพื่อนๆ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจง	ค
มาตรฐานและตัวชี้วัด	ง
จุดประสงค์การเรียนรู้	1
แบบทดสอบก่อนเรียน	2
ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การออม	4
ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การออม	6
ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง การลงทุน	8
ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง การลงทุน	10
ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง ปัญหาของการออมและการลงทุนในสังคมไทย	12
ใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง การวางแผนการใช้จ่าย	15
การถอดบทเรียนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การออมและการลงทุน	17
แบบทดสอบหลังเรียน	18
ภาคผนวก	20
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	21
เฉลยใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การออม	22
เฉลยใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง การลงทุน	24
เฉลยใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง การวางแผนการใช้จ่าย	26
การถอดบทเรียนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง การคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค	28
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	29
บรรณานุกรม	30

คำชี้แจง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรพระราชฯ สาระเศรษฐศาสตร์ โดยใช้การถอดบทเรียนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พัฒนาขึ้นมาเพื่อเป็นแหล่งความรู้ของนักเรียนให้เข้าใจความหมายและความสำคัญของการออมและการลงทุน ประเภทของการออมและการลงทุน ปัจจัยที่กำหนดการออมและการลงทุน สาเหตุของการลดลงของเงินออมภาคครัวเรือน การบริหารจัดการเงินออมและการลงทุนภาคครัวเรือน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรพระราชฯ สาระเศรษฐศาสตร์ โดยใช้การถอดบทเรียนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีทั้งหมด 6 เล่ม ดังนี้

- เล่มที่ 1 เรื่อง ศาสตร์พระราชฯ
- เล่มที่ 2 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น
- เล่มที่ 3 เรื่อง การผลิตสินค้าและบริการ
- เล่มที่ 4 เรื่อง การออมและการลงทุน
- เล่มที่ 5 เรื่อง การคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค
- เล่มที่ 6 เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรพระราชฯ สาระเศรษฐศาสตร์ โดยใช้การถอดบทเรียนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีข้อเสนอแนะให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจจุดประสงค์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 10 ข้อ ก่อนศึกษาเนื้อหาในเล่ม เพื่อตรวจความรู้พื้นฐาน
3. นักเรียนศึกษาใบความรู้และทำใบงานที่กำหนดให้
4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน พร้อมกับตรวจคำตอบจากเฉลยเพื่อจะได้ทราบว่าตนเองมีการพัฒนาด้านความรู้เพิ่มเติมเพียงใด

มาตรฐานและตัวชี้วัด

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 : เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

ส 3.1 ส 3.1 ม.2/1 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนและการออม

สาระสำคัญ

การออมเป็นการเก็บสะสมเงินรายได้ที่เหลือจากการใช้จ่ายไว้ใช้ในอนาคตหรือยามจำเป็น การออมถือเป็นปัจจัยที่สำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ กล่าวคือ เงินออมจะถูกนำไปใช้เป็นแหล่งที่มาของเงินลงทุน หากการลงทุนในประเทศมีการพึ่งพาเงินออมในประเทศอย่างเพียงพอโดยไม่ต้องพึ่งพาเงินจากต่างประเทศแล้วระบบเศรษฐกิจก็จะมีพัฒนาไปอย่างมีเสถียรภาพ

การลงทุนเป็นการนำเงินออมที่เก็บรวบรวมไว้ไปหาผลตอบแทนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การลงทุนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมากในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมภายใต้การเปิดเสรีการค้า เนื่องจากการลงทุนก่อให้เกิดรายได้และการจ้างงานซึ่งส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักศาสตร์พระราชา สารเศรษฐศาสตร์ โดยการใช้การถอดบทเรียนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เล่มที่ 4 เรื่อง การออมและการลงทุน นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้

ด้านความรู้ (K)

1. ความหมายและความสำคัญของการออมและการลงทุน
2. ประเภทของการออมและการลงทุน
3. ปัจจัยที่กำหนดการออมและการลงทุน
4. สาเหตุของการลดลงของเงินออมภาคครัวเรือน
5. การบริหารจัดการเงินออมและการลงทุนภาคครัวเรือน

ด้านทักษะ (P)

1. นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาการออมได้
2. นักเรียนมีความสามารถในการให้เหตุผลการออมได้
3. นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร สื่อความหมายการออมได้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

1. นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต
2. นักเรียนมีการใฝ่เรียนรู้
3. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน

แบบทดสอบก่อนเรียน

เล่มที่ 4 เรื่อง การออมและการลงทุน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงบนหน้าข้อที่ถูกต้องมากที่สุด

1. การออม หมายถึงอะไร
  - ก. การเฉลี่ยคื่นดอกเบียเมื่อมีกำไร
  - ข. การแบ่งกำไรตามหุ้นส่วน
  - ค. การแบ่งปันเงินให้คนอื่นได้ใช้ด้วย
  - ง. การสะสมเงินนอกเหนือจากการใช้จ่ายที่จำเป็น

2. สมคิด เก็บเงินที่เหลือจ่ายใส่กระปุกออมสินแสดงว่า
  - ก. สมคิดกำลังออมเงิน
  - ข. สมคิดกำลังจ่ายฟุ่มเฟือย
  - ค. สมคิดกำลังคิดผิดจะเก็บทำไม
  - ง. สมคิดกำลังยากจน

3. ข้อใดเป็น “การออมในระบบ”
  - ก. เก็บเงินไว้ที่บ้าน
  - ข. ฝากเงินไว้กับญาติ
  - ค. ออมทรัพย์กับบุคคล
  - ง. ออมทรัพย์กับสถาบันการเงิน

4. เหตุใดสถาบันการเงินจึงมอบของกำนัลให้ลูกค้า
  - ก. เพื่อความปลอดภัยของลูกค้า
  - ข. เพื่อแสดงถึงความร่ำรวย
  - ค. เพื่อจูงใจให้ลูกค้านำเงินมาฝาก
  - ง. เพื่อต้องการขายสินค้า

5. เก็บเงินอย่างไรจึงจะปลอดภัย
  - ก. ฝากเงินกับสถาบันการเงิน
  - ข. ฝากเงินไว้กับคนรับใช้ในบ้าน
  - ค. ฝากเงินไว้กับเพื่อนรัก
  - ง. ฝากเงินกับเงินกู้นอกระบบ

6. ข้อใด ไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน
- นโยบายของรัฐและเสถียรภาพทางการเมือง
  - การเปลี่ยนแปลงของรายได้
  - ความเสมอภาคทางรายได้
  - อัตราดอกเบี้ย
7. ข้อใดไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้เกิดการออมที่สำคัญ
- การคาดการณ์อัตราดอกเบี้ยในอนาคต
  - ผลตอบแทนเมื่อเกษียณอายุราชการ
  - การวางแผนการใช้เงินในอนาคต
  - ระยะเวลาการฝากเงิน
8. ตลาดทุนมีลักษณะอย่างไร
- ตลาดสินค้าทางการเกษตร
  - ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า
  - ตลาดซื้อขายทองคำล่วงหน้า
  - ตลาดหลักทรัพย์
9. ปัญหาหนี้สิน มีผลต่อการออมอย่างไร
- มีผลเพราะไม่มีเงินที่จะมาออม
  - มีผลเพราะการออมจะเพิ่มขึ้น
  - ไม่มีผลเพราะ เป็นเงินคนละส่วน
  - ไม่มีผลเพราะ เงินจากการออมนำมาใช้ในหนี้ได้
10. การลงทุนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างไร
- การหวังผลตอบแทนสูง เพื่อความคุ้มค่าในการลงทุน
  - การก่อให้เกิดการคิดค้นเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อการผลิต
  - การรวบรวมกำไรสำหรับผู้ประกอบการ เพื่อนำมาลงทุนใหม่อีกครั้ง
  - การลงทุนก่อให้เกิดการจ้างงาน เมื่อมีรายได้ จะนำมาจับจ่ายใช้สอย ทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ตั้งใจทำข้อสอบนะคะ

ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การออม

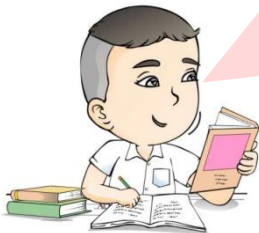

เงินทุนถือเป็นปัจจัยที่ทำให้ประเทศเกิดการพัฒนา และเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งมาจากเงินออมภายในประเทศและเงินทุนจากต่างประเทศ

การออม

ความหมายและความสำคัญของการออม การออม เป็นการเก็บเงินส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายเพื่อใช้ในยามจำเป็น ซึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ เงินออมจะเป็นแหล่งที่มาของเงินลงทุนหากเงินออมเพียงพอต่อการลงทุนในประเทศ จะทำให้ระบบเศรษฐกิจมีเสถียรภาพ

ประเภทของการออม การออมจะแบ่งเป็นการออมภาครัฐ และการออมภาคเอกชน ซึ่งระบบการออมมี 2 ประเภท ได้แก่

1. การออมทางตรง ผู้ออมจะทำการออมผ่านเครื่องมือการออมที่เสนอโดยผู้ที่มีความต้องการใช้เงินทุน โดยไม่ผ่านตัวกลางทางการเงินซึ่งจะอยู่ในตลาดการเงิน

ตลาดการเงิน แบ่งเป็น 2 ตลาด ได้แก่

- ตลาดเงิน เป็นแหล่งระดมเงินทุนระยะสั้น
- ตลาดทุน เป็นแหล่งระดมเงินทุนระยะยาว (อายุ 1 ปี ขึ้นไป)

ภาพ : การใช้เงินทุนในตลาดหุ้น

ที่มา : <https://www.workventure.com/company/>

ภาพ : การใช้เงินทุนในพันธบัตรรัฐบาล

ที่มา : <https://www.thumbsup.in.th/how-to-government-bonds>

2. การออมทางอ้อม ผู้ออมจะทำการออมผ่านเครื่องมือ การออมที่เสนอโดยตัวกลางทางการเงินในตลาดเงิน ซึ่งกลุ่มประเภทของการออมทางอ้อมมี ดังนี้

- การออมแบบไม่ผูกพัน มีระยะเวลาสัญญาระหว่างผู้ออมและตัวกลางทางการเงินไม่ยาวนาน ผู้ออมจะเรียกคืนเงินออมเมื่อไหร่ก็ได้ ซึ่งเป็นการฝากเงินกับธนาคารหรือสถาบันทางการเงิน
- การออมแบบผูกพัน มีระยะเวลาสัญญาระหว่างผู้ออมและตัวกลางทางการเงินยาวนาน ถ้ายังไม่ครบสัญญาผู้ออมจะเรียกคืนเงินออมไม่ได้ หรือเสียค่าปรับในการยกเลิกสัญญาการออมประเภทนี้แบ่งได้ 2 รูปแบบ ได้แก่ การออมภาคบังคับ และการออมภาคสมัครใจ

ภาพ : การฝากเงินกับธนาคารหรือสถาบันทางการเงิน

ที่มา : <https://www.thunhoon.com/article/223549>

ปัจจัยที่กำหนดการออม มีดังนี้

- การวางแผนการใช้เงินในอนาคต โดยกำหนดระยะเวลาการฝากให้ตรงกับความต้องการใช้เงินในอนาคต
- ความมั่นคงของสถาบันการเงิน ควรเลือกสถาบันการเงินที่มีความมั่นคงเพื่อความปลอดภัย
- อัตราดอกเบี้ย ควรเปรียบเทียบอัตราดอกเบี้ยเงินฝากแต่ละสถาบันการเงิน
- ระยะเวลาการฝากเงิน ต้องไม่มากเกินไปกว่ากำหนดการใช้เงินในอนาคต
- การคาดการณ์อัตราดอกเบี้ยในอนาคต หากปรับตัวเพิ่มควรฝากระยะสั้นเพื่อรออัตราดอกเบี้ยใหม่ หากปรับตัวลดลง ควรฝากระยะยาวเพื่อใช้อัตราดอกเบี้ยเก่า
- เทคโนโลยี การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในสถาบันการเงินจะทำให้บริการทางการเงินที่รวดเร็วและปลอดภัย

ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การออม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกข้อที่ถูกต้อง (ข้อละ 1 คะแนน)

1. ข้อใดคือผลที่เกิดจากการออม
  - ก. การมีเงินไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน
  - ข. การมีเกียรติและเป็นหน้าเป็นตาในสังคม
2. ข้อใดที่ทำให้การออมบรรลุผลตามที่กำหนดได้ดีที่สุด
  - ก. การฝากธนาคาร
  - ข. การกำหนดเป้าหมายการออม
3. ข้อใดเป็นหลักการออมที่ถูกต้องที่สุด
  - ก. รายได้สูง การออมสูง
  - ข. รายได้สูง การออมต่ำ
4. เงินออมที่นำฝากธนาคารผู้ออมจะได้ผลตอบแทนตามข้อใด
  - ก. ของสมนาคุณ
  - ข. ดอกเบี้ย
5. ผู้ที่มีความมั่นคงในชีวิตและเห็นคุณค่าของการออม คือ บุคคลในข้อใด
  - ก. อานนท์ หางานพิเศษทำเพื่อเพิ่มรายได้
  - ข. กรวิทย์ เก็บเงินค่าขนมฝากธนาคารตั้งแต่เลิกงานเป็นนิสัย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนดให้ถูกต้อง (ข้อละ 1 คะแนน)

6. นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นผู้บริโภคหรือไม่อย่างไร จงอธิบายและให้เหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

7. นักเรียนอธิบายการออมทางตรง

.....

.....

.....

.....

.....

8. นักเรียนอธิบายการออมทางอ้อม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9 นักเรียนอธิบายปัจจัยที่กำหนดการออมมา 3 ข้อ

.....

.....

.....

.....

10. ให้นักเรียนบอกประโยชน์ของการออมมา 3 ข้อ

.....

.....

.....

.....